

ภาษาบาลี ๑ คำ คติธรรมประจำสัปดาห์ “สทุธา — ศรัทธา, ความผ่องใส, ความเลื่อมใส”

คำว่า สทุธา (อ่านว่า สัด - ทา) เป็นคำภาษาบาลีโดยตรง แปลว่า ความผ่องใส ความเลื่อมใสในสิ่งที่ควรเลื่อมใส แปลทับศัพท์เป็น ศรัทธา, ศรัทธาเป็นสภาพธรรมที่มีจริง เมื่อเกิดขึ้นก็บังเกิดให้ผ่องใส สงบระงับกิเลส ดังข้อความบางตอนจากอัฐฐสาลินี อรรถกถา พระอภิธรรมปิฎก ธรรมสังคณีปกรณ์ ว่า “ศรัทธา เมื่อเกิดขึ้น ย่อมข่มนิวรณ์ทั้งหลาย ย่อมทำให้กิเลสสงบ ย่อมทำให้จิตผ่องใส ย่อมทำจิตไม่ให้ขุ่นมัว”.

ตัวอย่างพระสูตรที่แสดงถึงศรัทธา

เทวดาทูลถามพระผู้มีพระภาคเจ้าว่า “อะไรหนอ เป็นเพื่อนของคน?”

พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสตอบว่า “ศรัทธา เป็นเพื่อนของคน”

[เป็นเพื่อนของผู้ไปสู่สวรรค์และพระนิพพาน]

(ข้อความบางตอนจาก พระสุตตันตปิฎก สังยุตตนิกาย สคาถวรรค ทุติยสูตร)

ศรัทธาเป็น**ปรมัตถธรรม** (สภาพธรรมที่มีจริง) เป็นธรรมที่ตีสงาม เกิดร่วมกับจิตที่ตีสงาม ทุกประเภท ศรัทธาเปรียบเหมือนสารส้มที่ทำให้น้ำใสสะอาดไม่ขุ่นมัว เพราะเหตุว่าเมื่อศรัทธาเกิดขึ้น อกุศลธรรมทั้งหลายซึ่งเปรียบเหมือนกับโคลนตมย่อมจมลงคือเกิดขึ้นไม่ได้ ศรัทธาเป็นสภาพธรรมที่ผ่องใส ไม่ขุ่นมัว เป็นไปในทาน เป็นไปในศีล เป็นไปในการอบรมเจริญปัญญา ดังนั้นเมื่อศรัทธาเกิดขึ้น อกุศลธรรมประการต่าง ๆ จะเกิดร่วมด้วยไม่ได้เลย เพราะศรัทธาเป็นธรรมฝ่ายดีจะไม่เกิดร่วมกับอกุศลจิต

ถ้าหากไม่มีศรัทธาแล้ว อกุศลธรรมทั้งหลาย ย่อมจะเกิดขึ้นไม่ได้เลย ถ้าเทียบเป็นชั้น ๆ ทรัพย์ของชาวโลก ซึ่งเป็นแก้วแหวนเงินทอง ข้าทาสบริวารทั้งหลาย ไม่ใช่ทรัพย์ที่ประเสริฐ เพราะว่าสิ่งเหล่านี้ไม่ได้ทำให้พ้นจากทุกข์ และไม่ได้นำความสุขมาให้อย่างแท้จริง ยกตัวอย่างเช่นคนที่มั่งเงินมาก ๆ ก็เป็นทุกข์มากเพราะเงิน แสดงว่าทรัพย์นั้นไม่ได้ประเสริฐ ทรัพย์ที่เป็นเงินนั้นไม่ทำให้เกิดในภพภูมิที่ดีได้ เพราะฉะนั้นทรัพย์เหล่านั้นนำมาแต่ความทุกข์ ความกังวลใจ จึงไม่ประเสริฐเลย, ศรัทธาเป็นทรัพย์ที่ประเสริฐ พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงยกเอาศรัทธาเป็นประธาน ซึ่งก็รวมทั้งศีล หิริ (ความละอายต่ออกุศล) โอตตัปปะ (ความเกรงกลัวต่ออกุศล) สุตตะ (การสดับตรับฟังพระธรรม) จาคะ (การสละ) และปัญญาด้วย อริยทรัพย์เหล่านี้โจรก็ลักไปไม่ได้ มีแต่จะติดตามเจ้าของทรัพย์ไปได้เท่านั้น เพราะฉะนั้นความประเสริฐของศรัทธาจึงมากกว่าทรัพย์ทั่ว ๆ ไปของชาวโลก อริยทรัพย์มีศรัทธาเป็นต้น ทำให้พ้นจากอบายภูมิ ทำให้พ้นจากทุกข์ในวัฏฏะได้

บุคคลผู้ที่มีศรัทธา จึงมีการเจริญกุศลทุกประการ มีการคบหาสัตบุรุษหรือกัลยาณมิตรผู้มีปัญญา มีการฟังพระธรรม ศึกษาพระธรรม ไตร่ตรองพระธรรม อบรมเจริญปัญญา เมื่อปัญญาเจริญขึ้นไปตามลำดับก็สามารถรู้แจ้งอริยสัจธรรม ถึงความเป็นพระอริยบุคคลได้ เพราะอาศัยศรัทธาเป็นเบื้องต้นนั่นเอง ดังนั้นศรัทธาจึงเป็นสภาพธรรมที่นำมาซึ่งประโยชน์เท่านั้น เป็นเหมือนเพื่อนที่ดีที่ช่วยให้สำเร็จกิจประการต่าง ๆ ทั้งในโลกนี้ ในโลกหน้า และช่วยให้ถึงการรู้แจ้งอริยสัจธรรมด้วย.

[ชมรมบ้านธัมมะ มศพ. www.dhammadhomefellowship.com โทร . ๐๘๕- ๖๒๑๗๑๐๖]